Prima instanță: Judecătoria Hîncești (sediul Central), judecător Natalia Berbec

Dosarul nr. 2a-3644/2022
(2-20153254-02-2a-20092022)

D E C I Z I E

20 iunie 2023 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ

al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi și Ruxanda Pulbere

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de către Gonța Ana,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. La 4 decembrie 2020 Știrbu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, a invocat că, la 4 iulie 2018 a acordat Gonța Anei un împrumut bănesc în valoare de 37 000,00 lei, fapt confirmat prin recipisa întocmită din aceiași dată, pe care ultima urma să-l restituie cel târziu la 4 august 2018.

3. Având în vedere faptul că, la scadență Gonța Ana nu a rambursat nici o parte din banii împrumutați, la 9 martie 2020 i-a expediat o somație privind restituirea sumei datorate, care, deși a fost recepționată de către ultima, a rămas fără răspuns.
4. A mai invocat că, în recipisă este specificată şi o penalitate pentru zilele întârziate în mărime de 1% din sumă pentru fiecare zi de întârziere, care, calculată pentru 180 zile, constituie 66 600,00 lei. Astfel, la data depunerii cererii de chemare în judecată, datoria totală constituie 103 600,00 lei.
5. Știrbu Gheorghe a solicitat încasarea din contul pîrîtei Gonța Ana în beneficiul său a sumei totale în mărime de 103 600 lei, a cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat în mărime de 3 454 lei și cheltuieli poștale în mărime de 7,50 lei.

Poziția instanței de fond:

6. Prin hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la Gonța Ana în beneficiul lui Știrbu Gheorghe, în temeiul recipisei din 4 iulie 2018, suma de 37 000, 00 lei cu titlu de datorie, suma de 10 000, 00 lei cu titlu de penalitate, precum și suma de 1 410, 00 lei pentru taxa de stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată, proporțional părții admise, în rest, cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.
7. Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut că, la momentul examinării cauzei, Gonța Ana nu a prezentat dovezi care ar confirma faptul că a stins datoria în baza recipisei.
8. Cu referire la încasarea penalității, prima instanță, constatând că clauza penală se referă doar la neexecutarea obligațiunilor de către pârâtă, pe când careva obligații în caz de neexecutare din partea reclamantului nu sânt prevăzute și, în așa mod, se creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract, a considerat necesar de a reduce penalitatea până la suma de 10 000 lei, considerând-o una proporțională și rezonabilă în litigiul dat.

Solicitarea apelantului:

9. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020 Gonța Ana a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii, cu emiterea unei noi de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

10. În susținerea apelului, reprezentantul Gonța Anei, avocatul Bîtcă Andrei, a indicat că Gonța Ana nu a primit careva sume de bani de la Știrbu Gheorghe, fiind înșelată de către acesta.
11. La fel, a menționat că, Gonța Ana nu a fost informată despre existența litigiului în cauză, deși partea reclamantă cunoștea numărul de telefon, precum și adresa unde locuiește aceasta în mun. Chișinău.

12. A considerat că, au fost încălcate normele de drept material și procedural, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele cauzei, fapt care a dus în consecință la emiterea unei hotărâri greșite.
13. A mai invocat că, în cauza examinată, nefiind respectată procedura citării legale, a fost admisă examinarea unilaterală și neobiectivă a cauzei iar circumstanțele importante legate de această recipisă, care este una fictivă, nu au putut fi examinate și apreciate corespunzător, deoarece partea apelantă nu a avut posibilitate de a se apăra, în consecință fiind admisă încălcarea normei materiale.
14. A evidențiat că, în luna februarie 2018, Gonța Ana a contractat un împrumut cu compania de creditare ”CREDIT MONEY” S.R.L., în sumă de 731,93 euro, cu termen de rambursare până la 8 august 2019. Astfel, o perioadă de timp a fost în imposibilitate de a achita suma împrumutului, iar având în vedere că au crescut penalitățile, pentru a nu crește în continuare, Știrbu Gheorghe, care este și director la ”CREDIT MONEY” S.R.L. i-a propus să scrie o recipisă precum că a împrumutat de la el suma de 37 000 lei, care s-a format din datorie și penalități de la ”CREDIT MONEY” S.R.L., iar el va face ca să fie ștearsă datoria acesteia față de compania de microfinațare.
15. Ulterior, Gonța Ana a aflat că nu a fost ștearsă nici o datorie și că a fost acționată în judecată, existând în acest sens și o hotărâre în beneficiul ”CREDIT MONEY” S.R.L., în sumă de 1 756 euro și 2 941,95 lei, care în sumă constituie aceeași datorie față de Știrbu Gheorghe.
16. A considerat că, Gonța Ana a fost înșelată de către Știrbu Gheorghe, care s-a folosit de situație și a mințit că va fi ștearsă datoria față de ”CREDIT MONEY” S.R.L., iar în realitate a dublat-o, nefiind transmisă nici o sumă conform recipisei.
17. În final, a solicitat reprezentantul Gonța Anei, avocatul Bîtcă Andrei remiterea cauzei în prima instanță pentru rejudecare, într-un alt complet de judecată.
18. Colegiul reține că acțiunea înaintată de către Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXI1 Cod de procedură civilă.
19. În conformitate cu art. 276^4 alin.(5) Cod de procedură civilă *”instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.2763 fiind aplicabile corespunzător”.*
20. Potrivit art. 276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă *”procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică”.*
21. În adresa intimatului a fost expediată încheierea instanței de apel cu privire la examinarea apelului declarat de către Gonța Ana, împotriva hotărârii Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020, în lipsa participanților la proces și explicat dreptului de a depune referință, în caz contrar examinarea cauzei în baza materialelor din dosar, însă până la termenul acordat intimatul nu a depus referință.

Aprecierea instanței de apel:

22. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.
23. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *”instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*
24. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *”instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe”.*
25. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
26. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
27. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.
28. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).
29. Colegiul judiciar observă că, deși obiect al prezentului apel, așa cum rezultă din instrumentul de atac, reprezintă dezacordul apelantei cu hotărârea din motivul examinării cauzei în lipsa sa, nefiindu-i comunicată cererea de chemare în judecată la toate datele de contact cunoscute, precum și din motivul semnării recipisei prin dol, în final, apelantul a solicitat numai remiterea cauzei în prima instanță pentru rejudecare, într-un alt complet de judecată.
30. Astfel, verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu materialele cauzei și cadrul legal pertinent, Colegiul civil atestă netemeinicia solicitării de a remite cauza în prima

instanță pentru rejudecare, într-un alt complet de judecată, deoarece în circumstanțele relevate şi în contextul normelor de drept, se atestă că nu sunt întrunite condiții necesare și suficiente pentru a admite solicitarea respectivă a apelantului.

31. Aşadar, potrivit art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă *" instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărîrea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b)."*
32. Conform art. 388 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă *"hotărîrea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată".*
33. În temeiul art. 106 Cod de procedură civilă *"dacă destinatarul refuză să primească citaţia sau înştiinţarea, persoana împuternicită să o înmîneze consemnează refuzul pe citaţie sau înştiinţare şi o restituie instanţei judecătoreşti. Persoana care refuză să primească citaţia sau înştiinţarea se consideră înştiinţată despre locul, data şi ora şedinţei de judecată sau despre locul, data şi ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanţă nu împiedică judecarea cauzei sau efectuarea actului procedural".*
34. Din suportul probatoriu rezultă cu certitudine că, la adresa de domiciliu a apelantei/pârâtei Gonța Ana, confirmată prin înscrierea în actul de identitate, a fost expediată copia cererii de chemare în judecată cu toate înscrisurile anexate, propusă acesteia prezentarea referinței și probelor pe care-și va întemeia obiecțiile împotriva acțiunii și explicat că neprezentarea referinței și a probelor va duce la examinarea cauzei civile în baza materialelor din dosar.
35. La 11 decembrie 2020 corespondența menționată supra a fost restituită instanței cu mențiunea persoanei împuternicite să o înmâneze a refuzului Gonța Anei.
36. Astfel, Colegiul civil conchide că, prima instanță corect a constatat înștiințarea legală a Gonța Anei despre cererea de chemare în judecată și, ca urmare, a examinat cauza civilă în lipsa poziției acesteia asupra acțiunii, or, prin faptul că Gonța Ana a refuzat să primească corespondența, aceasta s-a considerat înştiinţată despre aflarea pe rol a cauzei civile și examinarea acesteia și neprezentarea poziției ei în instanţă nu a împiedicat judecarea cauzei civile respective.
37. Colegiul civil respinge ca neîntemeiate argumentele apelantei cu privire la faptul că prima instanță a examinat cauza în lipsa întreprinderii actor acțiuni în vederea înștiințării suplimentare a pârâtei, or, în situația descrisă supra acestea nici nu urmau a fi efectuate.
38. Mai mult, înscrisurile prezentate de apelantă în confirmarea vizei sale de reședință în ***** sunt dintr-o dată ulterioară întocmirii recipisei, circumstanță ce exclude cunoașterea acestor date de către reclamantul/intimatul Știrbu Gheorghe.
39. Referitor la argumentele apelantei ce țin de semnarea recipisei prin dol, Colegiul civil menționează că, din suportul probatoriu rezultă cu certitudine că la 4 iulie 2018 Gonța Ana a semnat o recipisă, în care a indicat că a luat un împrumut de la Știrbu Gheorghe în mărime de 37 000 lei și s-a obligat să-l restituie la 4 august 2018, iar în cazul în care

nu-l va restitui la data indicată – să-i achite o penalitate în mărime de 1% din suma împrumutului pentru fiecare zi de întârziere.

40. La fel, din suportul probatoriu urmează că, anterior adresării cu prezenta acțiune, și anume la 9 martie 2020, Știrbu Gheorghe i-a expediat Gonța Anei o pretenție, prin care a solicitat achitarea sumei împrumutului și penalității acumulate și aceasta a fost recepționată de ultima la 10 martie 2020.
41. Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că, din suportul probatoriu nu urmează că, Gonța Ana, într-un termen rezonabil după a recepționat pretenția menționată supra, ar fi invocat semnarea recipisei prin dol din partea lui Știrbu Gheorghe.
42. Colegiul respinge ca declarativă argumentarea apelantei cu privire la acest aspect, mai mult că înscrisurile prezentate se referă la un contract de împrumut cu dobândă încheiat de Gonța Ana cu O.M. ”CREDIT MONEY” S.R.L., administrator al căreia este Munteanu Alexandru și nu Știrbu Gheorghe.
43. Respectiv, în accepțiunea instanței de apel, realizarea unui drept nu se face gratuit, fără a fi supus unor rigori procedurale în ceia ce privește respectarea sarcinii probațiunii, or apelanta/pârâta Gonța Ana, prin prisma raționamentului instituit la art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, urmează să demonstreze temeinicia acestor obiecții, iar la caz Gonța Ana nu a realizat pe deplin această sarcină legală.
44. Astfel, Colegiul civil notează că, prima instanță, corect constatând că Gonța Ana nu a prezentat dovezi care ar confirma faptul că a stins datoria în baza recipisei, a concluzionat că pretenția cu privire la restituirea sumei împrumutului și penalității este întemeiată.
45. În consecință, completul decelează că apelanta nu a invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanței de fond, iar argumentele inserate în apelul declarat evidențiază simplul dezacord al apelantei cu soluția dată de instanța inferioară.
46. În acest sens, Completul judiciar reţine că, prin prisma jurisprudenţei CEDO, „...art. 6 paragraf. 1 al Convenţiei nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de apel, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge apelul declarat împotriva hotărârii pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsită de şanse de succes (cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995)”.
47. În final, Colegiul civil consideră necesar de a respinge apelul declarat de către Gonța Ana și a menține hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.
48. În conformitate cu art. 385 lit. a), art. 389-390, art. 394 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de către Gonța Ana.

Se menține hotărârea Judecătoriei Hîncești (sediul Central) din 30 decembrie 2020, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Știrbu Gheorghe împotriva Gonța Anei cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecători Ala Malîi

Ruxanda Pulbere